

G A Z E T A

Wielkiego

Xięstwa

P O Z N A Ń S K I E G O.

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki*. — Redaktor: *A. Wannowski*.

№ 148. — W Czwartek dnia 28. Czerwca 1838.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 17. Czerwca.

Konstytucyonista o sprawach meksykańskich następujący zamieścił artykuł: «Załawienia spraw meksykańskich nie tak prędko spodziewać się wypada, lubo niezawodna, że państwo to długiej blokady, pozbawiającej je najpewniejszego dochodu, t. j. celi, wytrzymać nie zdoła. Dochody z celi w budżecie rządu meksykańskiego na 8 milionów franków podają. Postępowanie w sprawie tej przez ministeryjum zachowane bezwarunkowo pochwaliliśmy, postawa, którą naprzeciw Meksykowi przyjęliśmy, godna potężnego narodu. Ale mimo pochwał, których odwołać nie chcemy, możemy jednak pewne podać uwagi, które przy dokładniejszym przeczytaniu aktów dyplomatycznych mimowolnie nam się nasuwają. Ultimatum Pana Deffaudis obejmuje reklamacje dwojakiego rodzaju; naprzód te, którym zaprzeczają i które pożyczki przymusowej i wynagrodzenia też się dotyczą, które Francuzom niesprawiedliwie uwiezionym iskazanym się należy; potem te, którym Meksyk wprawdzie nie zaprzecza, ale pod rozmaitemi pozorami niespełnione zostawia. Zdaniem naszym ostatnie te reklamacje równie ważne a może jeszcze ważniejsze od pierwszych,

kiedy większa liczba Francuzów w nich udział ma i ziomkowie nasi, już od dawna nadzieją likwidacyi pocieszani, inne obowiązki na się przyjęli, którym obecnie podołać nie potrafią. Stósunki ich zasługują na wielką ze strony rządu uwagę. Pan Deffaudis, żądając tylko natychmiastowego uiszczenia się co do pierwszej kategorii likwidacyi, mniemał zapewne, iż jeszcze czas będzie żądać od rządu meksykańskiego skrupulatnej wypłaty uznanego długu. Wszakże, jeżeli wszystko na obietnicach tylko ograniczać się będzie, później, jeżeli wyznaczonych terminów dopilnować nie zechcą, Veracruz powtórnie blokować będziemy musieli. W tej mierze zatem błąd popełniono a wzbranianie się rządu meksykańskiego przyjęcia ultimatum postawia Hrabie Molé w możności sprostowania znowu błędu tego. Może on i powinien niezwłocznej zapłaty wszystkich w ultimatum wymienionych długów i wynagrodzeń się domagać. I koszta blokady Meksyk ponosić winien. Jeżeli państwo takie, jakim jest Francya, do kroków nieprzyjacielskich przeciw drugiemu zniewolonóm zostało, satysfakcyja musi być niezwłoczną i zupełną. Mężowie na rzeczy dokładnie się znający, twierdzą, że całą sprawę w nierównie krótszym czasie załatwićby można. Zamiast cośmy okręty nasze porożmaitych punktach rozproszyli, trze-

baby było wszystkie pod Veracruz zgromadzić i twierdzą Ulloa opanować. Gdyby z taką postapioną energią, Meksyk już teraz byłby się poddał. Mamy w tej walce i słuszność i siłę na naszej stronie a co większa, w Meksyku samym i w całej południowej Ameryce liczne i potężne stronnictwo francuzkie się utworzyło. Stronnictwo to już w tenczas powstało, gdy owe kraje od Hiszpanii się oderwały i niezawisłość swoją proklamowały. Przywykłe do form monarchicznych, żądały od dworu Tuilleryjskiego Xięcia zkrwi królewskiej, któreby na tron wynieść mogły. Zręczny dyplomata, obecnie posłem naszym w Berlinie, który w ów czas (w r. 1827) był sekretarzem legacji, otrzymał zlecenie wynurzenia życzeń tych Meksyku rządowi francuzkiemu. Zyczeniem tym wszelako, czego zresztą każdy się mógł spodziewać, nieuczyniono za dosyć. Wszakże i teraz nawet, stronnictwo francuzkie wielką posiada wziętość i karmi się ciągle nadziejami, należącemi zapewne do rzędu złudzeń i marzeń. Te dotychczas mniej znane szczegóły wyświecają też tę okoliczność, dla czego młody Xiążę Joinville, uczący się obecnie na Oceanie dzielnej sztuki marynarki, w blokadzie portów meksykańskich żadnego nie ma udziału. Obawiają się zapewne, żeby obecność syna Króla Francuzów nie rozsiała nowego nasienia niezgody między ową zagorzałą ludnością, znajdującą się od lat 15 w stanie tymczasowości i ciągle taką palającą niechęcią ku temu, co istnieje, iż ochoczo z każdej sposobności ponowienia walki by korzystała.

Pan Aguado most nad Sekwaną, który własnym kosztem i z poświęceniem 700000 fr. w Riz-Oranges pod Paryżem wystawił, i na którym jemu i jego successorom pobieranie cła aż do r. 1921 zabezpieczonem było, rządowi darował i wszystkich swych pretensyi się wyrzekł. Na mocy rozkazu królewskiego postanowiono, aby most ten odtąd otrzymał nazwę - „Pont Aguado.”

Z dnia 18. Czerwca.

Zawiązało się Towarzystwo pod nazwą: „Towarzystwo centralne głuchoniemych, które się w Paryżu usadowi. Zamiarem jego, stosownie do wydanego prospektu, jest: Naradzanie się w ogólności nad interessem głuchoniemych, utwierdzenie węzła, łączącego tę wielką rodzinę; wyjednanie każdemu członkowi punktu oparcia się i ułatwienie mu stósunków jego do świata; mianowicie zaś nastęrczenie głuchoniemym rzemieślnikom sposobności do korzystnego spieniężenia swych wyrobów!” — Zebrała się teraz komissya w celu wystawienia pomnika czcigodnemu

Abbé de l'Épée. Pan Dupin starszy jest Prezesem téjże, a Pan Villemain Wiceprezesem.

N i e m c y .

Z Frankfortu n. M., d. 31. Czerwca.

Roczniki frankforckie umieściły artykuł o odszczepieństwie między tutejszemi żydami, na wstępie którego wyrażono: „Zdaje się, że spory religijne należą teraz do porządku dziennego. Niemcy nie są wprawdzie krajem, w którymby się podobne owoce dojrzały. Wystawione przez lat 30 na pustoszącą wojnę religijną, podobne są do wypalonego wulkanu, w którym się wprawdzie w przeciągu lat materiały palne nagromadzać mogły, ale nowym wybuchem zagrozić nie zdołają. Słowo zajęło miejsce miecza, mądrość rządów i rozważa ludów wspólnie starać się będą o przytłumienie sporu takowego w samym zarodzie. — Niesnaski te w panującym kościele nie były może bez wpływu na rozpierchnionych członków owego wyznania, które się znowu między sobą daleko większą różnicą artykułów wiary, niż wyznawcy panującej religii odróżnia. Tak też i ci z pomiędzy ludności żydowskiej, co w żydzie tylko wyganano Jerozolimycka widzą, naruszyli mocno utwierdzony z pozoru pokój i pod hasłem wiary na nowo walkę przeciw tym rozpoczęli, co w żydzie tylko inną wiarę mającego Niemca widzą. Ci starają się zrzucić z siebie jarzmo niewoli rabinów i zbliżyć się po porzuceniu faryzeuszowskiego przymusu w artykułach wiary, zwyczajami, obyczajami i sposobem życia do ludów, do których należą. Jerozolimyckowie przeszkadzają tym zamiarom i nie chcą zezwolić na utworzenie ścieżki przez przepaść odłączającą żyda od chrześcianina. Niewzruszona powaga talmudu ma być nietykalną, a ustanowione przed półtora tysiąca lat zwyczaję w innym całkiem klimacie, mają być i nadal zatrzymane na przekorę postępowi oświaty i zmiany w poźyciu towarzyskiem!

Roznaité wiadomości.

Z Berlina. — Pewne wiadomości z Rzymu o zmianie zaszłej tam w zdaniu o sprawie kołońskiej i udowodnienie tychże przez potwierdzenie Administratora Dr. Hüsgen, powszechną tu wzbudziły radość i nadzieję, że nasze spory kościelne wkrótce załatwione zostaną. Mówią o pewnych przestrogach danych przez Ojca św. Arceybiskupowi w Mindeń przebywającemu, w skutek których Arceybiskup miał oświadczyć, że się wyrokiem rządu podda; ten zaś gotów przywrócić go w tym razie do piastowanej dawniej godności.

Przywrócenie to naturalnie spory te zupełnie by zakończyło; podług stanowiska kapituły i sprawy całej pogłoska o wyniesieniu Arcybiskupa na godność Kardynała i odwołaniu jego, na niejaka wiarę zasługuje. — Wiadomości z nad Renu jednozgodnie donoszą, że wzburzenie umysłów tamże, wywołane przez targi z Arcybiskupem, coraz bardziej niknie i że interesa kupieckie, zysk rzeczywisty przynoszące, uwagę mieszkańców tej prowincyi od rzeczy niebiańskich odwróciły!

TEATR MIEJSKI.

We czwartek, dnia 28. Czerwca. Siódma rola gościnna Król. Saskiej aktorki JPanny Bauer: „Po prostu i romantycznie“, komedia w 4ch aktach przez Bauernfelda (rękopis). — Rola gościnna: Katarzyna Rosen, JPanna Karolina Bauer. — Następnie: „Stary wódz“, melodramat heroiczny w jednym akcie przez C. Holteja.

OBWIESZCZENIE.

Powodowani jesteśmy, przypomnieć umieszczone w *Dzien. Urz. r. 1826.* (str. 403.) postanowienie, podług którego chodzenie psów samopas w Dębinie Luisenhayn zwaney pod Poznaniem, jako w Król. kniei myśliwskiej, pod uniknieniem kar ustawami leśno- i łowiecko-policyjnymi ustanowionych zakazanem zostało; nadmieniamy oraz w tym względzie, iż wedle *Tyt. XIV. §. 32.* mającego tu ważność regulaminu leśnego z dnia 3. Grudnia 1775. i obwieszczenia z dnia 1. Marca 1794. psy wążające się po cudzej kniei urzędnicy leśni strzelać, a właściciele na zapłatę wystrzałowego 1 Tal. skazywani być mają. Oświadczamy przytém, iż późniejsze ogłoszone dziennikiem postanowienie z d. 25. Czerwca 1832, wedle którego branie z sobą psów do Luisenhayn pod karą policyjną zostało zakazane, odnosić należy do tych tylko psów, które na głównych drogach jeżdżonych nie bywają na lince prowadzone.

Poznań, dnia 8. Czerwca 1838.

Król. Pruska Regencja. III.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Sąd Główny Ziemiański w Bydgoszczy.

Wież szlachecka Czeluścin w Powiecie Gnieźnieńskim położona, otaxowana sądownie na 9537 talarów 19 sgr. 10 fen., sprzedana być ma w terminie na

dzień 18. Sierpnia 1838.

przed południem o godzinie 11tej w sali posiedzeń sądowych wyznaczonym.

Taxa, wyciąg hypoteczny i warunki sprzedaży przejrzane być mogą w Registraturze.

Z pobytu niewiadomi następnie wymienieni interessenci:

- 1) Ur. Marcelli Przanowski, dziedzic;
- 2) Ur. Rokossowska Katarzyna lub téjże spadkobiercy;
- 3) Ur. Teressa Bielinska z Rokossowskich lub téjże successorowie;
- 4) JP. Kristian Bielefeld lub tegoż spadkobiercy;
- 5) Ur. Jozefa z Trąpczyńskich Przanowska lub téjże successorowie;
- 6) JP. Karól Gustaw Schirmer Rendant Kassy Salaryjnej Sądu Miejskiego w Frankforcie n/O. lub tegoż successorowie,

celem strzeżenia swych praw na ten termin niniejszém publicznie się zapozywają.

Bydgoszcz, dnia 12. Grudnia 1837.

Królewski Główny Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się niniejszém do publicznej wiadomości, iż Teodor Mańkowski i małżonka tegoż Bogusława z Dąbrowskich, układem z dnia 24. Marca roku bieżącego wspólność majątku i dorobku wyłączyli.

Poznań, dnia 28. Kwietnia 1838.

Król. Główny Sąd Ziemiański.

II. Wdziału.

Główny skład towarów z nowotnego srebra
HENNIGERA i Spółki
w Berlinie, Kolnie, Moskwie, Paryżu, Warszawie

u Pana A. Seidlitz w Poznaniu
przy Szerokiej ulicy Nr. 14.

Donosimy niniejszém najuniżeniej, iż Pan A. Seidlitz w Poznaniu podjął się przedawania naszych fabrykatów z stemplem HENNINGER lub orła po cenach fabrycznych, i odkupowania na nasz rachunek potrzebowanych przedmiotów z pomienionemi stemplami fabrycznymi według wartości nowotnego srebra po $\frac{3}{4}$ najnowszych cen przedaży, a przedmiotów zdatnych do stopienia funt po $1\frac{1}{2}$ tal. Berlin, dnia 1. Czerwca 1838.

Henniger i Spółka.

Odwołując się do powyższego doniesienia, rekomenduję

na terażniejszy jarmark świętojański nader obfity w wszelkie szczegóły skład towarów z nowotnego srebra

Pana Henniger i Spółki z Berlina, złożony z sprzętów kościelnych, stołowych i jadalnych wszelkiego gatunku, ostróg, strzemiion, kantarków, rzędów na konie, lichtarzów i z wielu innych artykułów.

Przez czas jarmarku świętojańskiego w budzie kamlaryjnej przy rynku.

A. Seidlitz.

Nasz na starym rynku w domu Jmci Pana Douchy znajdujący się

HANDEL WINA

polecamy wysokiemu stanowi rycerskiemu i szanownej publiczności na czas świętojańskich transakcyi i na przyszłość jak najuniższej i przyrzekamy skore i rzetelne usłużenie jako i umiarkowańsze ceny.

Zarazem nadmieniamy, że nasz sklep korzenny dotąd z handlem wina połączony, w celu powiększenia zakupów wina od Św. Michała zupełnie zniesiemy, i dla tego od chwili téj wszystkie korzenne towary z wolnej ręki sprzedać postanowiliśmy. Mający chęć kupna mogą w każdym czasie bliżej się w interesie tym w handlu naszym zawiadomić.

Handel

J. S m a k o w s k i e g o i w s p ó ł k i.

Doświadczony olejek roślinny,
służący do upiększenia, utrzymania i rośnienia
włosów,

robiony przez

Karola Meyera,
w Freibergu, w Królestwie Saskiem.

Robiony przezemnie z najskuteczniejszych pierwiastków roślinnych olejek pozyskał w wszystkich częściach świata wziętość powszechną, pomimo wszelkich napaści z zazdrości pochodzących, na które nie widzę potrzeby odpowiadać, i pomimo zalecenia szarlatańskiego innych tego rodzaju olejków.

Skutkiem rozbioru olejku tego przez wysokie władze lekarskie w Wiedniu, Berlinie, Monachium, Hamburgu i t. d. było, iż dozwolono przedawać go wszędzie bez najmniejszej przeszkody za pośrednictwem Kommissyantów. Zbyteczną przeto rzeczą byłoby przytaczać tu jeszcze listy i świadectwa, które prawie codziennie o skuteczności mego olejku odbieram.

Wstrzymuję się też od wszelkich dalszych pochwał, odwołując się tylko na zalecenia Panów W. A. Lampadiusza, Król. Saskiego Radcy górniczego i Professora chemii w Freibergu; Doktora Hill, fizyka miejskiego tamże; Doktora Fischer, Radcy regencyjnego i lekarskiego etc. w Erfurcie; Doktora Kastner, Tajnego Radcę królewsko-bawarskiego i Professora chemii w Erlangen; Doktora Solbrig, królewsko-bawarskiego lekarza powiatowego i miejskiego w Norymberdze i t. d.; jakoteż na umieszczone już w Gazecie Poznańskiej wiarogodnych osób zaświadczenia, które w urzędzie powiatowym w Freibergu widymowane, zawarte są w karteczkach przy każdym

flakoniku przyłączonych, uczących, jak olejek ten ma być używany.

Dla zapobieżenia wszelkim fałszowaniom i pomyłkom w względzie innych kursujących tego rodzaju olejków, kazałem flakoniki robić z napisem:

„Olejek roślinny Karola Meyera
w Freibergu“

Nadto flakoniki te opatrzone są pieczętką z lit. C. M. i tak nazwanemi etykietami drukiem kongrewskim, na co zważać upraszam.

Karol Meyer.

Perełki na zęby

wynalezione

przez Dra Poulton,

lekarza i akuszera w Londynie.

Bezpieczny środek ułatwienia nadwyzajnie wyrzynania się zębów u dzieci.

Przed kilku laty wynalazł znany Dr. Poulton w Londynie perełki przyspieszające wyrzynanie się zębów u dzieci i łagodzące zwykle w tym razie bóle.

Te powszechnie znane i oddawna zawsze z najlepszym skutkiem używane perełki, zawięszają się po 12 dzieciom na szyi i zdejmują dla wygody tylko przy kąpieli, myciu i w nocy. Dostyc bowiem jest, jeżeli dzieci perełki te chociaż tylko przez pewną część dnia noszą, a skutek jest niechybny. Rzadko kiedy potrzeba będzie użyć drugiego sznurka perełek, kiedy jeden przez pół roku jak najskuteczniej działa.

Dla ulżenia w bólach naciera się dziąsło proszkiem przyłączonym co 4ty lub 5ty dzień.

Powyższych rzeczy dostać można w Poznaniu, w aptece Assessora medycynalnego Webera, na ulicy Wrocławskiej.

BEER MENDEL,

w rynku pod Nr. 88.

poleca Szanownej Publiczności znaczny zapas galanteryi, biżuterii, perfumów, naczyń szklanych, porcelanowych, cacek, brązów i wyrobów z żelaza lanego z którymi w najnowszym guście z jarmarku lipskiego skład jego pomnożonym został, przyrzekając z rychłą usługą i akuratne ceny.

Dziś we cz w artek wielkie fizykalne i mechaniczne sztuczne reprezentacje Professora Beesboe z Amszterdamu. Miejsce widowiska na placu działowym. Początek o godzinie 7mej.

Codziennie można u mnie dostać Baises lodami lub winną galaretą napelnione.

W cukierni Jana Freundt.